

ALGEMEEN

Adriaan van Klinken en Nienke Pruiksmā (red.), *Onder de regenboog. De Bijbel queer gelezen*, Vught: Skandalon, 2010, 208 p., € 19,50.

Sinds de jaren negentig is, vooral in de Angelsaksische wereld (Marcella Althaus-Reid e.a.), een stroming opgekomen die experimenteert met een *queer* perspectief op theologie en Bijbellezen. De bundel van Van Klinken en Pruiksmā, waartoe het initiatief mede uitging van het Werkverband van Homotheologen, introduceert deze speelse, stoute benadering in Nederland: twaalf bijdragen, voorzien van een professorale inleiding door Ruard Ganzevoort (VU) en een professorale uitleiding door Anne-Marie Korte (UU). Aan taal en toespeling van de meeste bijdragen is te merken hoezeer de auteurs worden geïnspireerd door de constructivistische ondermijning van identiteit. Paradoxaal genoeg creëert dat een nieuwe subcultuur – waarvan zeker een aanstekelijk onderling plezier uitgaat. Meer essentialistisch getinte artikelen, die er ook zijn (zoals die van Wielie Elhorst), lijken eerder het contact te zoeken met een wereld 'buiten', die in zo'n concept ook eerder als aanwezig wordt verondersteld.

Geen groep die zich als nieuw presenteert, of er vindt een afgrenzing plaats tegenover het eerdere. Hier is het een bevrijdingstheologie van de homoseksualiteit (als identiteit), die als stootblok mag fungeren. Dat de (toegegeven: eenzijdig manlijke) term 'flikker' uit de jaren zeventig die identiteit al onder druk poogde te zetten, en dat serie onderzoeken van Michel Foucault over de seksualiteit in de jaren tachtig al volop in discussie waren, is dan minder relevant. Op één voorbeeld ga ik in: Van Klinken acht de stelling dat homoseksualiteit als zodanig een charisma zou zijn, een uiting van identiteitsdenken (p. 131). Nu heb ik geen behoefte aan een apologie van teksten van bijna dertig jaar terug, maar de strekking van het beroep op 1 Kor. 1:26 ('broeders, zie naar jullie roeping: niet veel wijzen naar het vlees... etc.') in het boekje *De verlossing van ons lichaam* van Franz Joseph Hirs en mij was indertijd (1985) toch een andere: er staat niet 'ziet wie jullie waren toen je geroepen werd', alsof roeping nog bovenop een al gegeven conditie komt; maar er bestaat voor de apostel een plaats van maatschappelijke outcasts, die als zodanig de roeping heeft om al wat zich overigens een identiteit aanmatigt te ondermijnen. Dat kun je achteraf eigenlijk wel een tamelijk *queer* inzicht noemen.

Rinse Reeling Brouwer, Kampen

Chris de Stoop, *Vrede zij met u, zuster. Het verhaal van een westerse zelfmoordterroriste*, Amsterdam, De Bezige Bij, 2010, 287 p., € 19,90

Op een dag vertrekt een persoon van huis. Een naamloos persoon, in die zin dat deze persoon onbekend is bij het grote publiek, maar ook naamloos in de zin dat de persoon ogenschijnlijk zozeer op onszelf lijkt dat wij het ook hadden kunnen zijn. Enige tijd later echter staan de kranten vol en lopen websites over met de naam van deze persoon en met de grote vraag 'Hoe heeft het zover kunnen komen?' Dat is de vraag die Chris de Stoop probeert te beantwoorden in dit boek over Muriel Degauque: een Belgische vrouw, opgegroeid in moeilijke omstandigheden, die zich bekeerde tot de islam en zichzelf opblies in Irak -- of, zoals ze het zelf waarschijnlijk zag, de martelaarsdood vond in de strijd tegen de ongelovige Amerikaanse bezetter en onderdrukker van moslims in Irak. De Stoop beschrijft op indrukwekkende wijze de worsteling